№ 16. Środa 21. Stycznia 1857. Rok wydania 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Lwów, 20. stycznia. Przedwczoraj dnia 18. b. m. o godzinie pierwszej w południe wręczyła liczna deputacya reprezentacyi miasta z prow. burmistrzem na czele JWmu wice-prezydentowi c. k. Namiestnictwa *Józefowi baronowi Kalchberg* dyplom honorowego obywatelstwa stołecznego miasta Lwowa.

Przy tej sposobności miał p. Burmistrz następującą przemowę w języku niemieckim:

„Jaśnie Wielmożny Panie Prezydencie!

Reprezentacya miasta ma zaszczyt wręczyć JW. Panu z głębokiem uszanowaniem dyplom honorowego obywatelstwa stolicy galicyjskiej, którego łaskawe przyjęcie już poprzednio przyrzeczone powszechną radość obudziło w gminie. Zasługi, które JWPan w tak krótkim czasie swego skutecznego działania w Galicyi położyłeś dla kraju, a mianowicie dla naszej stolicy, są podstawą lepszej materyalnej przyszłości, źródłem podniesionej przemysłowości w kraju i pomyślnego stanu finansów gminy, za pomocą którego miasto nasze będzie mogło pomnożyć i ulepszyć wszystkie instytucye służące ku podniesieniu religijnej i umysłowej oświaty między ludem, tudzież ku podźwignieniu bytu materyalnego a przeto pomyślności miasta w ogóle.

Są to zasługi, których doniosłość żyć nieprzestanie między ludem, które połączone z uwolnieniem posiadłości ziemskich w kraju od ciężarów i z podźwignieniem miasta Lwowa, niewygasłą pamięć pozostawią w dziejach.

Ludność miasta przejęta jest uczuciami najszczerszego uznania, wdzięczności i uszanowania.

Na publiczne udowodnienie tych uczuć nieposiada gmina wyższego dobra nad swoje prawo honorowego obywatelstwa, które niniejszem ofiaruje JWPanu.

Miasto jest uszczęśliwione łaskawem przyjęciem tego dokumentu, wstąpieniem JW. Pana w poczet swych wielce poważanych obywateli honorowych — i zapisaniem Imienia „**Kalchberg**" w swoją księgę pamięci. Tym sposobem ustalony będzie między dostojną Rodziną JWPana a miastem węzeł, którego dobroczynne skutki spłynąć mogą na przyszłe pokolenia."

JWny Wice-Prezydent przyjął to odznaczenie słowami, które głęboko wniknęły w serca przytomnych, wyrażając błogie zapewnienie: *że zawsze z wszelką usilnością przyczyniać się będzie do dobra naszego kraju — naszego miasta.* Akt ofiarowania honorowego obywatelstwa JWmu prezydentowi Kalchbergerowi zawarty jest w numerze 48 *Gazety Lwowskiej* z roku 1856. Dyplom napisany bardzo ozdobnie ręką tutejszego kaligrafa p. Turczyńskiego; okładki ze sławnej fabryki Girardet'a w Wiédniu.

(Pobyt Ich Mości Cesarstwa w Medyolanie. — Nowiny Dworu. — Książę Thurn Taxis †. Jenerał Paar. — Arcyksiążę Ferdynand Maksymilian w przejeździe do Włoch.)

Wiédeń, 18. stycznia. *Gazeta Wiéd.* ogłasza następującą depeszę telegraficzną Jego Exc. Namiestnika Lombardyi do c. k. ministerstwa spraw wewnętrznych:

„Medyolan, 17. stycznia.

Wczoraj przed południem raczył Jego Cesarska Mość przyjmować korpus oficerów, duchowieństwo i władze. O godzinie pół do pierwszej była prezentacya Dam u Jej Mości Cesarzowy. Wieczór byli Ich Mość Cesarstwo na przedstawieniu w teatrze „alla Scala". Dziś przed południem raczył Jego Cesarska Mość zwiedzić Namiestnictwo, kongregacyę centralną i kilka innych władz i instytutów publicznych. O drugiej godzinie była wielka parada. Ludność okazuje wszędzie radośny udział na widok Najjaśniejszego Państwa."

— Ich Excelencye ministrowie hr. Buol, baron Bruck i baron Bach oczekiwani są za ośm dni w Wiédniu z powrotem z Medyolanu. Minister finansów baron Bruck ma 24. b. m. przybyć do Wiédnia. — W przyszły wtorek dnia 20. stycznia obchodzi Jego Cesarzewiczowska Mość Arcyksiążę Jan 75tą rocznicę swych urodzin. (Urodził się 20. stycznia 1782.) — Jej Cesarzewiczowska Mość Arcyksiężna Elżbieta, małżonka Jego Cesarzewiczowskiej Mości Arcyksięcia Karola Ferdynanda obchodziła wczoraj (17. stycznia) 26tą rocznicę Swych urodzin. Na cześć tej uroczystości była uczta familijna u Jego Cesarzewiczowskiej Mości Arcyksięcia Rainera.

— Książę Thurn Taxis, pierwszy ochmistrz Dworu Jej Mości Cesarzowy, jenerał kawaleryi, umarł dnia 17. b. m. w Wenecyi.

— Jenerał dywizyi fml. hr. Paar, przydzielony do c. k. armii okupacyjnej w księstwach naddunajskich, bawiący od niejakiego czasu w Wiédniu, nie powróci już do Bukaresztu.

Z **Inspruku** donoszą z 13. stycznia: Wczoraj po południu wyjechał najdostojniejszy Arcyksiążę **Karol Ludwik**, Namiestnik, aż do stacyi pocztowej Zirl na powitanie najdostojniejszego Arcyksięcia *Ferdynanda Maksymiliana*, spodziewanego z powrotem z Bruxeli. Wieczór o god. 6. wysiedli JJ. cesarzew. MM. w c. k. burgu. Na żądanie Jego cesarzew. M. niebyło żadnych urzędowych uroczystości przyjęcia.

Ameryka.

(Wnioski nad prawem brzegowem.)

Nowy York, 30. grudnia. Senat w Washingtonie przyjął rezolucyę zwracającą uwagę rządu na to, czy nienależałoby poczynić lepsze rozporządzenia ku zachowaniu życia rozbitkom, wy- [illegible] ta rezolucya, że familie osób, ginących przy ratowaniu rozbitków, powinny otrzymywać wsparcie od narodu.

Anglia.

(Przedstawienia kupców w sprawie chińskiej.)

Londyn, 13. stycznia. Tutejsze stowarzyszenie kupców mających stosunki z Indyami wschodniemi i z Chinami podało z powodu grożących nieporozumień z Chinami następujące pismo do lorda Clarendona: „Spodziewamy się, że w razie, jeśliby admirałowi Seymour powiodło się otworzyć stosownie do traktatu przywóz i wywóz towarów w porcie pod Kantonem, rząd poweźmie środki spieszne i skuteczne względem zabezpieczenia tego punktu ważnego, by na przyszłość zapobiedz wszelkiemu starciu się z władzami miejscowemi w Kantonie. W. E. wiadomo, że dopełnienie tego punktu umowy odwlekano na prośbę zwierzchności miejscowych w Kantonie od czasu do czasu, i że względy te utwierdziły władze tamtejsze i ludność w ich oporze nieżyczliwości. Przywrócenie wolnego handlu w Kantonie położyłoby bez wątpienia koniec temu i jak w Sanghaj utrwaliłoby przyjaźne stosunki. Wypadałoby w sposób pojednawczy i usilny odwołać się w tym względzie do samego Cesarza w Pekinie, albo ze strony Anglii w szczególności, lub też wspólnie z wszystkiemi innemi mocarstwami należącemi do traktatu i które mają wziąć udział w korzyściach nowo zawrzeć się mającego traktatu. W tym traktacie wypada przedsięwziąć rewizyę taryfy co do ilości opodatkowania, a oprócz tego życzyćby należało, by oprócz 5ciu portów otworzono i inne handlowi wolnemu, a natomiast możnaby wszystkim okretom chińskim bez wyjątku dozwolić wolnych stosunków handlowych z Hongkongiem. Byłoby to tak dla Chińczyków jak niemniej i dla innych kupców z wielką korzyścią, gdyby na rzekach wielkich dozwolono żeglugi swobodniej i w Pekinie osadzono stałe poselstwo, by tym sposobem położyć raz na zawsze koniec zatargom miejscowym." Stowarzyszenie robi wkońcu uwagę, że uprasza oraz i o pozwolenie, by na wypadek zawarcia traktatu nowego wolno mu było podać dalsze skazówki względem tego, cokolwiek tylko mogłoby przynieść pożytek handlowi angielskiemu w Kantonie i na poparcie tej prośby załącza wykaz ogromu stosunków handlowych Anglii z Chinami, mianowicie zaś, że gdy roku 1842 wywóz herbaty wynosił tylko 42.000.000 funtów, a jedwabiu w przecięciu zaledwie około 3000 wantuchów, powiększył się wywóz herbaty roku 1856 do 87,000.000 funtów, a jedwabiu do 56.000 wantuchów.

Na to podanie wniesione 6. b. m. odpowiedział lord Clarendon 8go, że rząd uwzględni wyrażone w prośbie tej żądania, które uważa za słuszne i że przed zawarciem traktatu nowego przyjmie z największą chęcią dalsze uwagi i skazówki stowarzyszenia.

Francya.

(Przygotowanie na przyjęcie W. księcia Konstantego. — Doniesienia z Kantonu.)

Paryż, 14. stycznia. Wielki książę rosyjski Konstanty zajmie na mieszkanie pawilon Marsan w Tuileryach, gdzie robią już potrzebne przygotowania.

Pays utrzymuje, że po ataku na Kanton wysłał kontradmirał Seymour dwa parpływy wojenne na żółte morze i wybrzeża Korei dla dokonania prac hydrograficznych, a zarazem otrzymała część okrętów jego eskadry, stojących w Hongkong, Szanghai i Amoy, rozkaz połączyć się pod jego banderą. Ogólne zebranie eskadry oznaczone było na 15. grudnia 1856, i w Kantonie sądzono powszechnie, że admirał przedsięweźmie expedycyę dla obsadzenia wyspy Czusan, którą Anglicy mieli już w posiadaniu swojem w roku 1840, a w sześć lat potem wrócili rządowi chińskiemu.

Holandya.

(Postęp Holendrów w Koloniach.)

List z Weltfreden (na wyspie Jawa) w dzienniku *Handelsblad* wysławia postępy Holendrów na wyspach Sundy. Rząd pokonał zbrojną expedycyą jednego z najdawniejszych swych nieprzyjaciół naczelnika Malayów u odnogi Semangka, i zmusił tym sposobem do poddania się innych przywódźców, że na dniu 3go listopada mieli składać przysięgę hołdownictwa na koran. Dziennik *Handelsblad* spodziewa się, że okolica ta przy administracyi cywilnej da się użyć teraz do korzystnej uprawy, mianowicie ryżu, do czego grunta te są najprzydatniejsze.

Niemce.

(Projekt opodatkowania domów. — Polemika korespondencyi pruskiej. — Traktat ku ochronie literackiej. — Dokumenta dyplomatyczne w sprawie neuenburgskiej.)

Berlin, 14. stycznia. Najważniejszy z projektów podatkowych przedłożonych przez ministra finansów Izbie deputowanych dla pokrycia większych wydatków z przywrócenia służby trzyletniej i z podwyższenia płacy urzędnikom, odnosi się do zaprowadzenia powszechnego podatku domowego w obrębie całej monarchyi, z wyjątkiem tylko krainy hohenzollerskiej i okręgu Jahde. Projektem tym zamierzono przedewszystkiem opodatkować budynki w miarę ich pożyteczności, a należytość ta nie ma być bynajmniej nowym podatkiem gruntowym.

Wedłng projektu podpadają opodatkowaniu wszystkie budynki z wyjątkiem tych, których właściwość i przeznaczenie uwalniają prawnie od wszelkiego podatku. Mianowicie budynki będące w posiadaniu członków domu królewskiego i hohenzollerskich domów książęcych, lub należące do dóbr skarbowych. Powtóre: zabudowania będące własnością skarbu, całej prowincyi, obwodów lub gmin, jeśli są przeznaczone na użytek publiczny. Po trzecie: budynki przeznaczone na użytek zwierzchności publicznych lub na służbowe pomieszczenie urzędników. Po czwarte: kościoły, kaplice i wszystkie do publicznej służby Bożej przeznaczone zabudowania, jak niemniej i pomieszkania służbowe duchownych rozmaitych wyznań religijnych, tudzież nauczycieli, kościelnych i innych sług obrządku publicznego. Tak samo też budynki przeznaczone na szkoły publiczne, domy ubogich, szpitale, domy poprawy i więzienia, a wkońcu zabudowania do prowadzenia gospodarstwa wiejskiego.

Korespondencya pruska zawiera następujący artykuł polemiczny przeciw zapatrywaniu się większej części prasy austryackiej na sprawę neuenburgską: „Protestujemy stanowczo przeciw temu, jakoby Prusy w polityce swej neuenburgskiej nie powodowały się przedewszystkiem tą zasadą, by otrzymać słuszne uznanie praw przysługających, a stosunki księztwa przywrócić na podstawie traktatów istniejących. Rząd królewski nie miał żadnego powodu starać się o powiększenie powagi swej politycznej w Niemczy południowej za pomocą rozwoju sił swych wojskowych, zwłaszcza że czasy ostatniemi otrzymał ze strony południowych państw niemieckich dowody zaufania i szczerej życzliwości, i że natomiast ze swojej strony usiłował wpływ swój utrwalić nienaganną w niczem rzetelnością i bezstronnością.“

Frankfurt, 9. stycznia. Tutejsi księgarze mieli temi dniami zgromadzenie, by naradzić się nad internacyonalnym traktatem ku ochronie własności literackiej i artystycznej między Frankfurtem i Francyą, który podpisany na dniu 2. grudnia czeka tylko sankcyi Ciała prawodawczego. Uchwalono jak donosi *Faankfurt. Journal* przedłożyć Ciału prawodawczemu uwagi swoje w tej mierze.

Gazeta Wiedeńska ogłasza następujące dokumenta dyplomatyczne w sprawie neuenburgskiej:

I. Nota c. k. gabinetu do c. k. pełnomocnika w Berlinie hrabi Trautmannsdorf.

(Dnia 19. grudnia.)

Panie hrabio! Hrabia Arnim zakomunikował mi depeszę (z dnia 8. grudnia), której kopię załączam; odnosi się ona do postępowania szwajcarskiej rady federacyjnej wzbraniającej się uwolnić niezwłocznie więźniów neuenburgskich. To uporne wzbranianie się uczynić zadość żądaniu prawnego zwierzchnika Neuenburga powtórnym i usilnym przedstawieniom mocarstw, które podpisały protokół londyński, nakoniec przedstawieniom związku niemieckiego, uważa dwór pruski za jawny dowód, że Szwajcarya bynajmniej nie myśli zastosować się do postanowień internacyonalnych, mocą których księztwo Neuenburg pod gwarancyą Europy policzone być mogło między kantony federacyi.

W obec tego stanu rzeczy Król przejęty jest przekonaniem, że ku poparciu swych praw w księztwie Neuenburgskiem użyć już musi skuteczniejszych środków, aniżeli interwencyi dyplomatycznej. Gabinet królewski uwiadamia nas, że Jego Mość Król postanowił przygotować środki tego rodzaju, i w razie potrzeby środków tych użyć. Baron Manteuffel dodaje oprócz tego, że te przygotowania wojskowe nie wstrzymają Króla od słuchania głosu umiarkowania, którego już tak liczne dał dowody, i że Jego królewska Mość bez wątpienia zawsze będzie gotów iść za tym samym głosem, jeżeli się mocarstwa europejskie nieustając w usiłowaniach pojednawczych porozumieją względem propozycyi wiodących do celu, lub jeżeli Szwajcarya sama z własnego popędu postanowi powrócić na lepszą drogę. Rząd cesarski uznaje zupełnie powagę motywów, któremi Król jest spowodowany nieopuszczać zwolenników Swojej dobrej sprawy w obec władz neuenburgskich. Z ubolewaniem ganimy uporczywość, z jaką szwajcarska rada związkowa odmówiła żądaniu, którego tem bardziej niepowinna była odrzucać, iż mogła być pewną, że postępując w tym względzie według słuszności, skłoni tem łatwiej Króla do uchylenia trudności stojących od samego początku na przeszkodzie spokojnemu i zaszczytnemu zagodzeniu sprawy neuenburgskiej. W przekonaniu, że mocarstwa europejskie gwarantując wieczną neutralność Szwajcaryi, niechciały jej zarazem nadawać prawa do bezkarnego odmawiania wszelkiej satysfakcyi za nadwerężenia prawa, uważamy za rzecz słuszną i stosowną, że Prusy się zajmują przygotowawczemi środkami, których potrzebę uznaje, by na przypadek żądaniom swym zabezpieczyć należyte zadośćuczynienie. Ale zarazem szczęśliwi jesteśmy odbierając zapewnienie, że Król nawet i w obecnej chwili niewidzi się być zmuszonym odstąpić od swego pojednawczego sposobu myślenia. Mocarstwa pragnąc utrzymać pokój europejski, a będąc poręczycielami neutralności zapewnionej Szwajcaryi w interesie ogółu, podpisawszy także protokół londyński, poczytują sobie za obowiązek przypomnąć Szwajcaryi warunki, pod któremi ta neutralność jest nietykalna, i wezwać ją w razie potrzeby do ich dopełnienia.

Ponieważ się mocarstwom od czasu pożałowania godnych wypadków w wrześniu r. z. nienastręczyła sposobność, by się spólnie naradzić nad środkami ku spełnieniu owego zadania, przeto gabinet cesarski życzy sobie zgromadzić pełnomocników tych państw, które podpisały protokół londyński, tusząc, że Jego Mość Król pruski nie będzie się widział znaglonym do popierania swego niezaprzeczonego prawa w inny sposób, jak opierając się na silnej decyzyi mocarstw europejskich.

Racz pan tę depeszę zakomunikować baronowi Manteuffel, i uwiadomić go, że równocześnie podobne noty przesłaliśmy do gabinetów w Paryżu, Londynie i w Petersburgu. Przyjm pan itd.

Buol.

II. Depesza pruskiego gabinetu do krol. pruskiego ambasadora hrabiego Arnim w Wiedniu.

(Dnia 20. grudnia.)

Panie hrabio! Pełnomocnik austryacki zakomunikował mi załączoną depeszę hrabiego Buol w odpowiedzi na notę, którą miałem zaszczyt przesłać Jego Excelencyi dnia 8go b. m. Z wielką radością widzieliśmy w tej nocie jasne uznanie praw Króla do księztwa Neuenburga, i słuszne ocenienie ważności powodów, które skłaniać muszą Jego królewską Mość do ujęcia się za zwolennikami dobrej sprawy w obec teraźniejszych władz neuenburgskich. Ubolewamy równie jak gabinet wiedeński, że związek szwajcarski pomimo zgodności w zdaniu mocarstw, nieusłuchał głosu pojednania, i tem samem Króla postawił w konieczności powzięcia stosownych środków, by wyjednać uznanie swym niezaprzeczonym prawom. Ale zgłębiając przyczyny, które władzom federacyjnym dały powód do tego oporu tak mało odpowiadającego ich własnemu interesowi, nie możemy sobie zataić, że bezczynność, w jakiej przeszło cztery lata zostawały mocarstwa, które podpisały protokół londyński, bardzo się przyczyniła do tego złudnego bezpieczeństwa. To bowiem sprowadziło ducha ludu w Szwajcaryi na błędną drogę, i stało się źródłem nieszczęsnego mniemania, że wolno bezkarnie naruszać prawa uznane powszechnie i uroczyście.

Król niechce mocarstwom, które podpisały protokół londyński, zaprzeczać powołania co do zwrócenia uwagi Szwajcaryi na warunki jej nietykalności; ale po wszystkiem, co zaszło, nie może własne swoje działanie zawisłem uczynić od tego powołania. Po tych wszystkich dowodach umiarkowania i cierpliwości sądzi Król Jego Mość, że doszedł do granicy, której przekroczyć nie może bez ubliżenia swemu honorowi i swojej godności. Ostatnie postanowienia naszego Monarchy zawarte są w innej depeszy z dnia dzisiejszego, którą przesyłam także król. ambasadorom w Paryżu, Londynie i w Petersburgu. Gabinet wiedeński poweźmie ztąd przekonanie, że Król, by nie wyłączać mniej lub więcej skoncentrowanej czynności gabinetów europejskich, pomimo niedogodności wynikających ze zwłoki, odroczył dzień mobilizacyi armii, a przeto i przedłużył termin, do którego Jego królewska Mość chce być gotów po uwolnieniu więźniów neuenburgskich mieć udział w układach, by trudnościom wynikającym z teraźniejszego stanowiska Neuenburga położyć ostatecznie koniec w drodze pokoju i pod wzajemnie zaszczytnemi warunkami.

Chciej Pan podać tę depeszę do wiadomości hrabiego Buol, i wyrazić Jego Excelencyi nasze szczere przekonanie, że gabinet tak życzliwy Prusom, jak cesarski, niezechce wywoływać nowych trudności, ani też popierać zwłoki w dopełnieniu zadania, którego spie-

szne załatwienie pożądanem być musi wszystkim przyjaciołom prawa i porządku. Przyjm pan itd. *Manteuffel.*

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Królestwo Polskie.

(Obchód uroczystości Nowego Roku. — Postanowienia względem aplikacyi w służbie cywilnej.)

Warszawa, 15go stycznia. *Gazeta Warszawska* pisze: Dnia onegdajszego jako w uroczystość Nowego Roku 1857 (v. s.) jo. jenerał-adjutant książę Gorczakow namiestnik Królestwa, przyjmować raczył o godzinie $10^1/_2$ z rana na pokojach zamkowych powinszowania od wyższego duchowieństwa, urzędników wojskowych i cywilnych, niemniej znakomitej szlachty obecnej w Warszawie. O godzinie 11. było w katedrze prawosławnej św. Trójcy w obec jo. księcia namiestnika i urzędników władz wszelkich, solenne nabożeństwo. Nabożeństwo to poprzedzone zostało dziękczynnemi modłami z powodu dopełnionego chrztu św., Jego cesarzew. nowo narodzonego Wielkiego księcia Mikołaja Mikołajewicza. — Świetny bal u księcia namiestnika zakończył obchód dnia tego.

Gazeta Warszawska donosi: Minister sekretarz Stanu Królestwa Polskiego oznajmił jo. księciu namiestnikowi Królestwa, przez odezwę z dnia 23. listopada (5. grudnia) 1856 r., że Najjaśniejszy Pan, mając Sobie przedstawioną kwestyę, jak uważać aplikacyę we władzach cywilnych w Królestwie pod względem rzeczewistej służby, raczył najłaskawiej dozwolić:

1. Aplikacye bez płacy i za dyetami, to jest za wynagrodzeniem dziennem, tak w komisyach rządowych i innych oddzielnych, nie zależących od nich władzach, jak równie we władzach gubernialnych, powiatowych i miejskich, słowem we wszystkich, w których decyzyą rady administracyjnej z dnia $^{15}/_{27}$. października 1845 roku, aplikantów mieć dozwolono, zaliczać do rzeczywistej służby.

2 Cały czas tej aplikacyi zaliczać do lat wysługi na rangi.

3. Młodych ludzi, to jest zaczynających służbę od aplikacyi i wchodzących w liczbę aplikantów, pomienioną decyzyą rady administracyjnej dla każdej władzy oznaczoną, jeżeli z tytułu wykształcenia nie nabyli prawa do rangi od dnia wejścia do służby, przedstawiać do pierwszej klasowej rangi nie predzej, jak po zajęciu przez nich posad etatowych, a w razie nie wysłużenia jeszcze oznaczonego prawami cesarstwa terminu względnie do liczby lat aplikacyi, do pochodzenia i do wykształcenia, przedstawiać do takowej rangi wtedy, kiedy dosłużą do tego terminu na posadzie etatowej, licząc od dnia rozpoczęcia aplikacyi.

4. Młodych ludzi, którzy ukończyli kurs nauk w zakładach naukowych z otrzymaniem stopnia naukowego, lub z prawem do rangi, jako przynoszących z sobą to prawo, a nie nabywających go przez termina wysługi, przedstawiać do rangi po przyjęciu na aplikacyę bez płacy, lub za dyetami, ze starszeństwem od dnia rozpoczęcia aplikacyi.

5. Stosownie do istniejących w cesarstwie postanowień, na mocy których urzędnicy do pisma i kancelaryjne różnych innych nazwań i stopnie, zaliczeni we wszystkich władzach są do klasy XII i XIV i posuwani bywają tak jak klasowi urzędnicy, o jedną rangę wyżej nad też klasy, postanowić i dalsze posuwanie pomienionych byłych aplikantów do zajęcia przez nich posad klasowych, podział zaś tych urzędników kancelaryjnych na takowe dwie klasy, XII i XIV, przyjąć taki sam, jak zamieszczono w projekcia nowej ogólnej klasyfikacyi urzędów cywilnych w Królestwie.

6. Zapobieżenia częstemu przechodzeniu aplikantów z jednej władzy do drugiej i oddalaniu się ich przez to od swega przeznaczenia, to jest praktycznego usposobienia się do obranego przez nich rodzaju służby, przyjąć, lecz jedynie na przyszłość zasadę, że tylko czas aplikacyi w jednej i tej samej władzy liczyć się będzie do lat wysługi na rangę.

7. Aplikacyi takich osób, które poprzednio zajmowały już posady etatowe, a skutkiem zwinięcia onych lub z powodu innych okoliczności, lecz bez własnej winy, zaczęły pracować jako aplikanci bez płacy, lub za dyetami, nie potrącać z lat wysługi na rangi i do znaku honorowego nieskazitelnej służby.

8. Aplikacyi takich osób, które tylko czasowo przyjmowane bywają za wynagrodzeniem dziennem dla pomocy, do jakiejkolwiek władzy, z powodu chwilowego powiększenia się lub nadzwyczajnych zatrudnień, nie zaliczać do służby, nakoniec,

9. co do dymisyonowanych oficerów i urzędników Cesarstwa, którzy ubiegają się o posady w służbie cywilnej w Królestwie, a poprzednio dla obeznania się z tą nową dla nich służbą, wchodzą do tutejszych władz jako aplikanci, trzymać się istniejących w Cesarstwie postanowień, a mianowicie:

a) Zostającym pod opieką komitetu z dnia 18. sierpnia 1814 roku dymisyonowanym oficerom, liczyć do rzeczywistej służby, stosownie do art. 354 (XVII przedłuż. zbioru) i art. 440 tomu III. ustawy o służbie cywilnej, sześć miesięcy.

b) Innym dymisyonowanym oficerom i urzędnikom zaliczyć do rzeczywistej służby i wysługi na rangę czas aplikacyi, stosownie do najwyższego rozkazu, objawionego w ukazie rządzącego senatu z d. 22. czerwca 1854 roku, nie wyżej nad cztery midsiące, a co do zaliczenia większego od takowego przeciągu czasu mogą władze ich, tylko w przypadkach nader zasługujących na uwagę, znosić się, ustanowionym w Królestwie porządkiem inspektorskim departamentem służby cywilnej, dla wyjednania najwyzszego na to zezwolenia.

Jego cesarska Mość otwierając tym sposobem drogę pomienionym aplikantom do praw i prerogatyw przez rzeczywistą służbę nabywanych, spodziewa się, że ciż starać sie będą przez swoją gorliwość, sprawowanie się w ogólności przez wierne wykonywanie przysięgi, stać się godnymi powyższej łaski monarszej.

Rosya.

(Spoźniona podróż Wielkiego księcia Konstantego. — Zasługi i dostojeństwa księcia Woroncowa.)

Wiadomość podana w *Berliner Börsenzeitung*, że podróż Wielkiego księcia Konstantego została wstrzymana nieszczęsnym wypadkiem w pobliżu Dünaborga, jest bezzasadna. Przyczyną opóźnienia był tylko dłuższy nad spodziewanie pobyt Wielkiego księcia w Kownie.

Odessa, 5. stycznia. *Odeski Wiestnik* z dnia dzisiejszego zawiera chlubne wspomnienie o ś. p. księciu Woroncowie, który pod trzema monarchami służył krajowi przeszło przez lat pięćdziesiąt. W wykazie służbowym przychodzi tytuł księcia Woroncowa najprzód obok Zizianowa na Kaukazie, a poźniej Bagrationa i Kameńskiego na Bałkanie. Wspomina o nim pod Borodynem, Lipskiem, pod Craon i pod Paryżem, tudzież obok Aleksandra I., Napoleona, Kotuzowa i Bernadotte. Dalej zapisano jego przeszło trzydziestoletnią administracyę Nowej Rosyi, a poźniej Kaukazu i walki w tamtych stronach.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Berlin, 16. stycznia Otrzymaną tu wczoraj wiadomość telegraficzną, że Rada Stanu w Bernie uchwaliła bezwarunkowe uwolnienie więźniów neuenburgskich podaje dziennik *Zeit* z następującą uwagą: Ta uchwała uzasadnia zdanie, że Szwajcarya zamyśla ocenić na'eżycie żądania Prus i pragnie zagodzenia sporu. Według wszelkiego prawdopodobieństwa uwagi te dały powód, że wydany wczoraj rozkaz królewski względem mobilizacyi armii *dotychczas jeszcze nieodszedł* do władz przynależnych.

Paryż, 17. stycznia. Verger skazany został na śmierć; przy wydaniu wyroku niebył obecny; ponieważ podczas procesu wystąpił z złośliwemi oszczerstwami na kilku świadków.

Paryż, 18. stycznia. Dzisiejszy *Monitor* zbija doniesienie jakoby lista cywilna Cesarza miała być podwyższona. Dziennik urzędowy donosi dalej, że fregata parowa „Isly" dnia 16. b. m. z Tulonu odpłynęła do portów neapolitańskich. *Pays* donosi, że Kortezy zwołano na dzień 1. maja. Wybory odbywać się będą podług ustawy z roku 1846. Senat będzie złożony jak w r. 1854.

Turyn, 17. stycznia. Minister Cavour odpowiedział na interpelacyi panów Brofferio i Pataricini Trivulzio, że układy mocarstw względem Włoch jeszcze się toczą, dla tego zachować musi w tym względzie milczenie. Rząd nigdy nie będzie zachęcać ruchów rewolucyjnych we Włoszech, nigdy nie przedsięweźmie kroków nieprzyjacielskich przeciw rządom, z którymi kraj żyje w pokoju. Zamach w Neapolu zasługuje na potępienie. W kongresie paryzkim nieosiągnęły Włochy bezpośredniej i materyalnej korzyści, ale dopięły ważnego moralnego celu. Europa bowiem ma teraz pomyślniejsze zdanie o Włoszech, a niżeli przedtem.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 20. stycznia. Spęd bydła rzeźnego na wczorajszym targu liczył 224 wołów i 24 krów — razem 252 sztuk, których w 13 stadach po 7 do 30 sztuk z Żółkwi, Dawidowa, Lesienic, Stryja, Rozdołu i Komarna na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano, — jak się dowiadujemy — na targu 202 wołów i 24 krów na potrzeb miasta, i płacono za krowę mogącę ważyć 150 wied. funtów mięsa i 28 ft. łoju, 39r.30kr., a za woła ważącego 290 ft. mięsa i 26 ft. łoju, 52r.7kr.; sztuka zaś, którą szacowano na 400 ft. mięsa i 50 ft. łoju, kosztowała 90r. m. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 20. stycznia.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	48	4	51
Dukat cesarski	„ „	4	51	4	54
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	26	8	29
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	38	1	39
Talar pruski	„ „	1	33	1	35
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	50	82	18
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	77	30	77	51
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	35	84	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 20. stycznia.	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	—	—
„ przedał „ „ 100 po	82	30
„ dawał „ „ za 100	82	—
„ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kupona od 100 złr.	—	$12^2/_3$

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 17. stycznia.

			w przecięciu
Obligacye długu państwa	5% za sto	$82\frac{1}{2}$ $\frac{7}{16}$	$82\frac{7}{16}$
detto pożyczki narod.	5% „	$84\frac{3}{8}$	$84\frac{3}{8}$
detto detto	$4\frac{1}{2}$% „	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	„	—	—
detto detto z r. 1839	„	131 $131\frac{1}{2}$	$131\frac{1}{4}$
detto detto z r. 1854	„	109 $108\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$	$108\frac{3}{4}$
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto galicyijskie i węgierskie	5%	78 $78\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$	$78\frac{1}{2}$
detto krajów koron.	5%	$84\frac{1}{4}$	$84\frac{1}{4}$
Akcye bankowe		1027 1034 1030	1031
Bankowe listy zastawne 5% z term. wypłaty za 12 miesięcy za 100 złr.		—	—
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		$612\frac{1}{2}$ $602\frac{1}{2}$	$607\frac{1}{2}$
Akcye austr. Instyt. kredyt. handlu i przemysłu na 500 złr. (30% wpłacone)		$302\frac{1}{2}$ 301	$301\frac{3}{4}$
Akcye c. k. uprzyw. tow. wschod. kolei żel. państwa na 200 złr. czyli 500 franków		—	—
detto na 130 złr. czyli 325 frank.		—	—
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		$2376\frac{1}{4}$ $2372\frac{1}{2}$	2375
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr.		—	—
Akcye kolei Cesarzowy Elż. na 200 złr.		$202\frac{1}{4}$	$202\frac{1}{4}$
Akcye południowo-półn. niem. kolei komunikacyjnej na 200 złr.		202	202
Akcye kolei nadcisańskiej na 200 złr.		—	—
Akcye lomb. wen. kolei żel. na 192 złr.		266	266
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		568	568
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		—	—

Wiedeński kurs wekslów.

Dnia 17. stycznia.

		w przecięciu.	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$106\frac{5}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ l.	$106\frac{1}{2}$	uso. 3 m.
Berlin za 100 tal. prus.	—	—	2 m.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$105\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$ l.	$105\frac{3}{4}$	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$78\frac{1}{2}$	$78\frac{1}{2}$	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10—$17\frac{1}{2}$ 17 $17\frac{1}{2}$ l.	10—$17\frac{1}{2}$	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	105	105	2 m
Marsylia za 300 franków	$122\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ l.	$122\frac{3}{4}$	2 m.
Paryż za 300 franków	—	—	2 m.
	$123\frac{1}{8}$ 123 123 l.	123	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	$262\frac{1}{2}$	$262\frac{1}{2}$	31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	—	T. S.
Cesarskie dukaty	$8\frac{7}{8}$	$8\frac{7}{8}$	Agio.
Dukaty al marco	8	8	Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 20. stycznia.

Oblig. długu państwa 5% $82\frac{1}{4}$; $4\frac{1}{2}$ —; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. 277; z r. 1839 $131\frac{1}{8}$. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1026. Akcye kolei półn. 2315. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 565. Lloyd $426\frac{1}{4}$. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg $106\frac{5}{8}$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $105\frac{3}{4}$ 2 m. Hamburg $78\frac{1}{2}$ 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10 — $17\frac{1}{2}$ 2 m. Medyolan $105\frac{1}{4}$. Marsylia —. Paryż 123. Bukareszt 263. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. $8\frac{7}{8}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. $78\frac{3}{4}$. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 $108\frac{1}{8}$. Pożyczka narodowa $84\frac{1}{4}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. $291\frac{1}{2}$. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. stycznia.

Hr. Golejewski Adam, z Hryniowiec. — Hr. Mier Feliks, c. k. szambelan, z Radziechowa. — Hr. Kalinowski Władysław, z Bakowiec. — PP. Obertyński Leopold, z Stronibab. — Czerwiński Ludwik, z Meryszczowa. — Osmólski Władysław, z Góry. — Wysocki Florian, z Hrehorowa. — Brzozowski Ignacy, z Kozłowa. — Garapich Władysław, z Cebrowa. — Tomanek Paweł, z Złoczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. stycznia.

JE. ks. Lichtenstein, c. k. feldmarszałek-porucznik, do Stryja. — Br. Sternegg, c. k. major, do Czerniowiec. — Br. Brückmann Ludwik, do Manasterzysk. — PP. Smarzewski Seweryn, do Stankowiec. — Głogowski Ludwik, do Dembicy. — Rüthling Franciszek, król. pruski tajny sekretarz, do Czerniowiec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 19. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	328.26	— 6.0°	93 7	północny cicho	pochmurno
2. god. popoł.	327 23	— 1.1°	77 9	południowy sł.	„
10. god. wiecz.	325 82	— 0 9°	90 2	„ „	„

TEATR.

Dziś: Przedst. niem.: **„Ein deutscher Krieger.“**
Dziś: **Reduta.**

KRONIKA.

Książę Michał Semenowicz Worońcow urodził się roku 1782. W pierwszej młodości mianowano go sierzantem, poźniej zaś podchorążym w gwardyjskim pułku preobrażeńskim. W 16 roku życia został junkrem nadwornym, a w 19 porucznikiem w pułku wspomnionym. W 22 roku życia otrzymał stopień kapitana, około tego czasu odznaczył się w wojnie z Persyą, i w 25 roku życia został podpułkownikiem i komendantem pułku z Narwy. Za wyszczególnienie się w służbie mianowano go w 28 roku życia jenerałem, i w tym stopniu wojskowym odznaczył się podczas wojny tureckiej. Roku 1813 mianowano go jenerałem porucznikiem, 1815 zaś jako „aide-de-camp-général“ dowodził korpusem wysłanym na załogę do Francyi. Dnia 7. maja 1823 mianowano go w 41 roku życia jeneralnym gubernatorem Nowej Rosyi i Bessarabii, i powołano do służby cywilnej.

Roku 1825 został jenerałem piechoty, 1826 członkiem rady państwa, a roku 1844 mianowano go namiestnikiem cesarskim na Kaukazie. Odtąd aż do roku 1854 miał książę udział prawie we wszystkich potyczkach, jakie na Kaukazie stoczono. Roku 1845 otrzymał Worońcow — potąd hrabia — reskryptem cesarskim godność książęcą. Roku 1854 otrzymał na własne żądanie urlop 6ciomiesięczny, i dla słabości zdrowia uwolniono go od obowiązków namiestnika na Kaukazie i jeneralnego gubernatora Nowej Rosyi. Po otrzymaniu urlopu udał się w podróż za granicę, i tegoż roku został marszałkiem polnym.

Książę Worońcow posiadał między innemi orderami także i order św. Szczepana pierwszej i Maryi Terezyi trzeciej klasy, dalej miniatury Cesarza Mikołaja, Sułtana Abdul Medżyda i szacha perskiego, dwie szpady złote sadzone brylantami, a z tych jedną z napisem: „za waleczność,“ drugą zaś „za zdobycie Warny,“ a oprócz tego trzy medale srebrne: w pamięć roku 1812, za zdobycie Paryża i kampanię turecką z roku 1828—1829, medal za starania łożone podczas dżumy w Odesie i sprzączkę służbową za XXX letnią służbę nieposzlakowaną.

Książę miał za sobą Elizę hrabiankę Branicką, damę honorową Cesarzowej Alexandry Fedorowny.

Majątek jego składał się z dóbr dziedzicznych w rozmaitych guberniach, liczących 34.840 dusz, z dóbr kupnem nabytych w gubernii chersoneskiej 47.000 dziesięcinami gruntu, z dóbr posażnych księżny, liczących 14.881 dusz i z zakupionych w gubernii ekaterynosławskiej (5580 dusz), zaczem razem liczących 55.300 dusz.

Książę umarł w 74 roku życia swego i pochowano go w dzień jego imienin w kościele metropolitalnym w Odessie, gdzie też według obyczaju rosyjskiego odprawiano 40 dniowe egzekwie.

— W Gotha zaprowadzono od niedawna takzwane straże ciche, t. j. takie, które nocną porą bez trąbienia w róg i obwoływania godzin przeciągają o pewnym czasie ulicami, i przestrzegają bezpieczeństwa publicznego. Dla lepszego utrzymania nadzoru tych strażników zaprowadzono teraz zegary osobne. Są to drewniane takzwane zegary szwarcwaldzkie ustawione w lokalach umyślnie na to przeznaczonych, i połączone są drutem wychodzącym na ulicę, a prócz tego umieszczone w zamkniętej skrzynce, od której klucz noszą strażnicy. Taki strażnik przyszedłszy o wyznaczonym czasie na miejsce, otwiera skrzynkę i za drut pociąga, który za pomocą osobnego przyrządu wyciska znak na umyślnie na to przysposobionym cyferblacie papierowym. Znak ten świadczy nazajutrz o pilności strażnika. Miasto podzielono w tym względzie na 9 okręgów, a w każdym okręgu znajduje się po 2 takich zegarów.

— Równocześnie kiedy i w Europie, wyrządził na wyspach filipińskich okropne spustoszenie gwałtowny orkan, zwany w tych okolicach „Tyfon.“ „Wszystkie przedmieścia Manilli — powiada korespondencya w „Monitorze“ z 4. listopada — „i wszystkie okoliczne wsie bez wyjątku przedstawiają teraz najsmutniejszy widok zniszczenia. Liczba zburzonych domów, po największej części krajowców, wynosi w samej Manilli 3500, a z wykazów urzędowych pokazuje się, że w okręgu 8 mil dokoła stolicy naliczono przeszło 10.000 uszkodzonych domów. Wiadomości z sąsiednich prowincyi są równie smutne; zasiewy zostały do szczętu zniszczone, a drzewa owocowe połamane. W zatoce Manilli wyrzuciła burza na brzeg sześć obcych okrętów, a kilka statków nadbrzeżnych zatonęło na rzece. Burza ta, najokropniejsza, jaką zapamiętano na Filipinach, zaczęła się około południa i trwała do 7 godziny wieczór. Przez ten czas panowała powszechna trwoga, zewsząd uciekali mieszkańcy, a słabszymi rzucała burza o ziemię w całem znaczeniu tego wyrazu. Jeneralny kapitan kazał natychmiast urządzić subskrypcyę dla poratowania pozbawionych przytułku mieszkańców, między którymi znajduje się wielu chorych i ranionych.“

W następującą niedzielę (25. b. m.) Bal w sali redutowej na korzyść Ochronek małych dzieci i niemowląt zostających pod opieką Jej Excelencyi JW. hrabiny Gołuchowskiej.— Subskrypcya na ten bal otwarta w biurze prezydyalnem Magistratu.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 3. Rozmaitości.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.